

Pelastustieto

18.5.2006

4/2006

**Palomiehet joutuivat
mellakan kohteeksi**

**Makasiinit roihusivat
pääkaupungin
ydinkeskustassa**

Palo-, pelastus- ja vss-alan
johtava ammattilehti

57.vuosikerta 2006

www.pelastustieto.fi
etunimi.sukunimi@pelastustieto.fi

Toimitus:

ESA AALTO

päätoimittaja

09-229 33 880, 050 5620 735

VESA TOIKKA

toimittaja

09-229 33 881

Julkaisija:

Palo- ja pelastustieto ry.

Pasilankatu 8

00240 Helsinki

VEIJO PURSIAINEN

toiminnanjohtaja

09-229 33 822, 050 5123 369

Tilaukset:

MINNA KAMOTSKIN

09-229 33 811

tilaukset@pelastustieto.fi

Kassa:

SINIKA TOIVONEN

09-229 33 815

Ilmoitukset:

VEIJO PURSIAINEN

09-229 33 822, 050 5123 369

ilmoitukset@pelastustieto.fi

Telefax: 09- 229 33 833

Kirjapaino ja taitto:

Forssan Kirjapaino Oy

ISSN 1236-8369

Aikakauslehtien liiton jäsen

Kansi: VR:n makasiineilla riehuttiin vappuyönä ja muutamaa päivää myöhemmin ne sytytettiin tuleen. Liekit löivät valtoimenaan pääkaupungin ydinkeskustassa, eduskuntatalon naapurissa.
(Kuva: Jussi Kivi).

Pääkirjoitus

Palotarkastuksen sisältökysymykset keskusteltaviksi

Pelastustoiminnassa erityisesti onnettomuuksien ehkäisytyön parempi haltuun ottaminen on tulevaisuuden haasteista yksi keskeisimpiä, ellei keskeisin. Sitä varten tarvitaan myös lainsäädännöllistä uudistamista. Pelastusylijohtaja Pentti Partanen kertoo tämän lehden haastattelussa, että pelastuslain säädösten uudistamistyö tulisi saada mukaan seuraavan hallituksen ohjelmaan. Hän perää alalta keskustelua siitä, mitä esimerkiksi palotarkastuksen sisällön ja merkityksen tulisi olla. Nyt tarvitaan yksituumaisuutta työn sisältöjen kehittämisessä, jotta sitä voidaan lähteä viemään eteenpäin poliittisessa päätöksenteossa ja voidaan siinä saada aikaiseksi hyviä tuloksia.

Hän perää pelastusalaan myös hälytyskellojen soittajiksi esimerkiksi palokuoleman alentamistavoitteiden toteuttamisessa. Yksin pelastusalan voimin se ei onnistu ja siksi pelastusviranomaisien on paitsi omalla toiminnallaan oltava edesauttamassa myönteisempää kehitystä, myös saatava yhteistyöviranomaiset ymmärtämään asian raju todellisuus. Tärkeintä on myös se, että pelastusallalla vallitsee tavoitteesta yksituumaisuus. Ilman sitä on vaikeaa saada muitakaan mukaan kääntämään palokuolemalukua alaspäin.

Hyvä työkalu tähän voi tulla alueellisesta ja paikallisesta turvallisuussuunnittelusta, jota ollaan nyt laajentamassa myös pelastustoihille kuuluviin asioihin. Se antaa pelastusviranomaisille tilaisuuden tuoda esille kaikkia niitä uhkia, joita paikallistasolla esiintyy. Suunnitelman käsittelee paikallisesti tärkein poliittinen elin eli kunnanvaltuustot. Näin tärkeiden paikallisten päättäjien tietoon on tilaisuus saattaa niitä tärkeitä alueen asukkaiden turvallisuuteen liittyviä asioita, joiden asiantuntijoita ovat pelastusviranomaiset.

Palomiestenkin varauduttava mellakoihin

Palomiehet joutuivat Helsingissä vappuyönä meikäläisissä olosuhteissa ennenkoke-mattomaan tilanteeseen. Nuorisojoukko mellakoi myös heitä vastaan ja palomiehiä kohti heitettiin kiviä, pulloja ja muita raskaita esineitä. Onneksi kukaan ei loukkaantunut hulinoinnissa. On kuitenkin tavatonta, että ihmisten turvallisuudesta huolta kantavat vi-ranomaiset saavat osakseen moista kohtelua. Yhtä lailla tuomittavaa on poliisin kimp-puun käyminen, sillä virkavalta ei väkijoukkoa millään tavalla provosoinut. Kysymys oli vain heidän turvallisuudestaan huolehtimisesta, sillä makasiinien pihalle sytytetyt nuotiot

olisivat voineet sytyttää sellaiset liekit, jotka sitten nähtiin muutamaa päivää myöhemmin.

Toivoa sopii, että vappuyön tapahtumat jäävät yksittäiseksi teoksi, jossa mitä ilmeisimmin orasta-van kesän lämpö yhdistettynä viinahuuruihin sekoit-tivat muutaman harvan nuorukaisen pään. On kui-tenkin tarpeen, että palokunnissakin aletaan varau-tua myös nähdyn kaltaisia tilanteita varten. Yhteistyö poliisin kanssa on jo toimivaa, mutta sitä pitää en-tisestään tiivistää. Helsingissä onkin jo aloitettu toi-menpiteet vastaavanlaisten tilanteiden varalle.

www.pelastustieto.fi

Pelastusyksiköt pysähtyivät pienen matkan päähän tarkistamaan vaurioita. H25 sai osuman tuulilasiin.

Nuorisojoukon väkivalta järkytti pelastustöitä tekevät
VR:n makasiineilla Helsingissä

Palomiehet joutuivat kivi- ja pullosateeseen

Teksti: Esa Aalto

Kuvat: Helsingin pelastuslaitos

Helsingiläiset palomiehet joutuivat vappuyönä ennenkokemattomaan tilanteeseen, kun paloa VR:n makasiineille sammuttamaan menneet palomiehet saivat väkijoukon vihat päälleen. Onneksi kukaan ei loukkaantunut ilmassa sinkoilevista mukulakivistä, tyhjiä ja täysinäisistä pulloista ja laudanpätkistä. Nuorisojoukko kivitti paloauton tuulilasin rikki.

Paloesimies Tomi Kuusamo oli toisen paikalle hälytetyn yksikön johtajana ja hän sanoo pelastustöitä tehneiden palomiesten järkyttäneen siitä vihasta, jonka he, humanitääristä

pelastustyötä tekevät palomiehet saivat osakseen.

– Meiltä oli hieman aikaisemmin toinen yksikkö käynyt paikalla sammuttamassa hätäkeskuksen välittämää tehtävää maka-

siinien pihalla palaneesta nuotiosta. Jo silloin nuorisojoukko häiritsi varsin voimakkaasti pelastustyötä; jotkut yrittivät mm. säätää pumpun venttiilejä ja rikkoa letkuja.

– Noin tunnin kuluttua tuli uusi hälytys makasiineille ja silloin päätimme, että paikalle lähtee toinen yksikkö turvamaan toimintaa ja kun saavuimme makasiineille, huomasimme, että myös poliiseja oli paikalla.

– Neuvottelimme poliisin kanssa tilanteesta ja totesimme, että nuotio pitää saada sammumaan, sillä vaarana oli, että navakan tuulen voimasta liekit olisivat voineet sytyttää läheisen makasiinirakennuksen tuleen. Kun tämä oli todettu, poliisi ryhtyi tyhjentämään nuotion ympäristöä ja silloin alkoi väkijoukosta lentää erilaista tavaraa kohti poliiseja ja kohti meitä, Kuusamo kertoo.

– Kun väkijoukon vihanpurkaus oli kii-vaimmillaan, joku poliisin edustaja tiedusteli

mahdollisuutta, että voisimme hillitä väkijoukkoa vesisuihkulla. Vastasin, että siihen emme ryhdy. Palokunta ei suihkuta vettä kohti mellakoiviakaan ihmisiä, Kuusamo sanoo.

– Me saimme oman tehtävämme suoritettua eli kokon sammutettua, mutta silloin alkoi yhä enemmän väkijoukosta lentää kivenlohkareita, tiiliskiviä, pulloja, laudankappaleita, rautatankoja ja tuoleja. Silloin alkoi tärkeintä olla itsensä suojaaminen. Ympäristöä tyhjentänyt 12 poliisin joukko oli jo alkanut perääntyä ja huomasimme pian olevamme joukon kärkenä. Annoin käskyn, että miesten pitää nopeasti kerätä tavarat ja perääntyä. Palomiehelle suihkuputki on tärkein ja ne irrotettiin, mutta letkut jäivät siihen. Paetessa ei voinut selkää kääntää, sillä piti väistellä taivaalta lentävää erilaista tavaraa, Kuusamo kuvailee tilannetta.

Paikalla olivat pelastusyksiköt Helsinki 21, jossa on vahvuus 1+5 ja Helsinki 25, jossa on vahvuutena 1+4.

Väkijoukko seurasi perässä

– Pakenimme autoille ja poliisit tulivat myös omiin autoihinsa. Yllätys oli suuri, kun väkijoukko seurasi perässä ja vielä kun istuimme autossa, siihen heitettiin kiviä ja muuta roinaa. Toisen paloauton tuulilasi meni rikki ja autoihin tuli lommoja ja painaumia ja maalia irtosi. Onneksi kukaan ei loukkaantunut.

– Esimerkiksi toisen auton konemies oli takaluukun alla suojassa, kun luukkuun ropsi kiviä.

– Pihalle jääneet letkut onnistuttiin tilanteen rauhoituttua saamaan ehjinä pois.

Tomi Kuusamo sanoo, että väkijoukon viha kosketti syvästi palomiehiä.

– Onko globaalin markkinatalouden vastustamisessa uhrattava jopa ihmishenkiä. Onko tällaisilla huiñoitsijoilla käsitystä, mitä pullo tai kivenlohkare voi osuessaan ihmiselle aiheuttaa.

– Tällaiseenkin toimintaan täytyy palokunnissa nyt varautua. En vastaavalaiseen tilanteeseen enää yksikköä vie ja kynnys hälyttää poliisi paikalle on entistäkin pienempi. Missä tahansa saattaa olla porukkaa, joka alkaakin yhtäkkiä huiñoitua, paloesimies Tomi Kuusamo sanoo.

Kenttäjohto ei pyytänyt väen hillintää

Palomestari *Sandy Nyman* (P3) sanoo, että poliisin kenttäjohto ei pyyntöä väkijoukon hillitsemisestä tullut, mutta mahdollisesti näin on joku tilannepaikalla ollut poliisi sanonut.

– Keskusteluja käytiin poliisien kanssa

Paetessa ei voinut selkää kääntää, sillä piti väistellä taivaalta lentävää erilaista tavaraa.

siitä, miten kaukaa nuotiopalo voidaan tykeillä sammuttaa, ettei väkijoukkoa tarvitsisi häätää pois, mutta välimatka oli liian pitkä, jotta sellainen olisi ollut mahdollista.

– Sanoimme heti, että väkijoukko pitää siirtää pois, jotta nuotio voidaan sammuttaa. Pahin tilanne syntyi, kun tuleen heitettiin kaasupullo, mutta siitä ei ehtinyt aiheutua vaaraa, koska se oli vain vähän aikaa tulella. Senkin takia meille tuli tosin kiire sammuttaa palava nuotio.

Sandy Nyman sanoo koko tilanteen olleen palomiehille täysin uusi ja outo.

– Joskus on joillakin keikoilla huiñoiva väkijoukko yrittänyt letkuja viiltää rikki, mutta tällaista meihin kohdistuvaa väkivaltaa en ole koskaan aikaisemmin kokenut.

– Esimerkiksi kaasupullon heittäminen tuleen aiheutti todellisen vaaratilanteen, jos se olisi saanut siellä olla rauhassa. Jos täl-

lainen kaasupullo räjähtäisi, se aiheuttaisi ympäristöön paljon tuhoja. Sirpaleita lentäisi ja räjähtävä kaasu sytyttäisi laajalti ympäristöä tuleen.

Varautumista on nyt mietittävä

Pelastuskomentaja *Kari Lehtokangas* kertoo pelastuslaitoksen käyneen poliisin kanssa läpi vappuyön tapahtumia ja yhteistyötä tämänkin kokemuksen perusteella tehostetaan.

– Tietysti edessä oleva Suomen EU-puheenjohtajuus aiheuttaa tähän myös oman tarpeensa.

– Erityisesti yhteistyötä pitää tehostaa kenttätyöskentelyssä ja tätä olemme nyt yhdessä poliisin kanssa pohtineet. Me toimimme kuitenkin yhä enemmän poliisin kanssa yhteistyössä samoissa tilanteissa.

Helsingin pelastuslaitos on pyytänyt kailta vappuyön mellakkapalojen sammutustyöhön osallistuneilta kirjallisen selvityksen. Näin jokainen pääsee lausumaan asiasta oman näkemyksensä.

– Pelastuslaitoksenkin on tämän perusteella syytä ruveta miettimään sitä, onko tällaisia tilanteita varten varustauduttava. Esimerkiksi autojen ikkunalasit on vaihdettava rikkoutumattomiin, esimerkiksi laminaattilasiin.

– Henkisessä mielessä tiedän tämän olleen kovan iskun pelastustöihin osallistuneille ja koko ammattialalle, pelastuskomentaja *Kari Lehtokangas* sanoo. ●

"Poliisin yleisjohto ei pyytänyt väkijoukkojen hillintää vesitykeillä"

Vappuyön mellakoiden yleisjohtajana toiminut Helsingin apulaispoliisipäällikkö *Jari Liukku* sanoo, että missään vaiheessa hän yleisjohtajana ei ole pyytänyt palomiehiä hillitsemään väkijoukkoa vesitykeillä.

– Kysymys oli siitä, miten etäältä nuotiopalo voidaan sammuttaa ja oliko tarvetta nuotiota sammuttaa elleivät ihmiset ole vaarassa.

Liukku sanoo tilanteen olleen yllätyksellisen poliisillekin.

– Väkijoukon hurja väkivalta oli käsittämätöntä.

Hän myöntää, että tässä tapauksessa poliisin tiedustelutoiminta petti, sillä maskasiineille oli varattu mm. polttopulloja.

– Pahin huiñointi kesti lopulta vain noin vartin verran.

Hänen mielestään vastaavalaisiin tilanteisiin pitää jatkossa mennä asianmukaisella kalustolla ja tiedonhankintaa pitää tehostaa, jotta nähdyn kaltaiset voidaan ennalta estää.

– Poliisin olisi tarpeellista hankkia käyttöönsä myös järeämpää panssaroitua kalustoa, joilla pääsee suojassa huiñoivan väkijoukon lähelle. Jotakin tavallisen poliisiauton ja puolustusvoimain panssarikaluston välillä tarvittaisiin.

Poliisi on käynyt keskusteluja myös pelastusviranomaisten kanssa kalustoonkin liittyvissä kysymyksissä. ●

Palokunta aniharvoin mellakan kohteena

Teksti: Juhani Katajamäki

Pääkaupungin vappuyön kaltainen kahinointi työtään tekeviä palomiehiä vastaan on harvinainen ilmiö Suomessa. Edellistä saa hakea 40 vuoden takaa, ja silloinkin asetelma oli erilainen.

Korson Tanhurinteen suositulla tanssi paikalla järjestettiin kitarayhtyeiden kilpailu 17. heinäkuuta 1965. Päivä oli rukouslautantai, eikä sen aikaisen lainsäädännön mukaan silloin saanut tanssitilaisuuksia järjestää. Illan tapahtumalle lääninhallitus oli myöntänyt erityisluvan myös tanssiin, mutta se oli peruttu vain muutama tunti ennen tilaisuuden alkua.

Musiikkiesitysten aikana osa nuorisosta eläytyi rytmeihin. Kun suullisesti välitettyä "ehdotonta" tanssikiltoa ei noudatettu, tapahtumaa valvovat poliisit keskeyttivät soiton ja määräisivät salin tyhjennettäväksi.

Sali tyhjentyi rauhallisesti. Ulkoalueella tilanne kuitenkin kehittyi lieväksi mellakoinniksi, kun poliisi oli pidättämässä rajusti vastaan panevaa nuorukaista. Kahinointi levisi lumipalloehtin lailla. Poliisi totesi jäävänsä alakynteeseen ja pyysi virka-apua paitsi liikkuvasta poliisista myös maalaiskunnan palokunnalta.

Helsingin mlk:n (nyk. Vantaa) palokunta lähti paikalle kahden ajoneuvoyksikön voimin. Paikalle hälytettiin myös lähialueen sopimuspalokuntia ja tehdaspalokuntia. Poliisin kanssa käydyn neuvottelun seurauksena palokunnat selvittivät useita suih-

kuja. Ne suunnattiin kohti mellakoivaa nuorisoa, josta osa oli alkanut kivittää tanssipaikan ikkunoita.

Paikalla oli lähes 2000 nuorta. Suihkutuksen seurauksena mellakointi kääntyi palokuntia ja niiden kalustoa kohtaan. Kiviä sinkoili, ruhjeita syntyi. Kaksi vakinaisen palokunnan palomiestä, *Esko Stenberg* ja *Heikki Antman*, joutui hoidattamaan vammansa sairaalassa.

Aamuyöhön klo 2.30 mennessä tilanne rauhoittui. Silloin myös viimeinen paloauto poistui paikalta.

Mellakantorjuntaan osallistui kymmenen palokuntaa ja niiden 13 ajoneuvoa ja noin 80 miestä. Kuin ihmeen kaupalla - ja myös palokypärien ansiosta - vakavilta loukkaantumisilta vältyttiin. Toki kiven kohteena eivät yleisesti olleet palomiehet vaan ajoneuvot. Neljän paloauton tuulilasit ja sivulaseja rikkoutuivat ja autot saivat peltivaurioita. Kaksi palomiestä loukkaantui kivitettyä.

Maalaiskunnan palokunnassa ei poliisin virka-apupyynnölle hurrattu.

- Mellakantorjunta ei kuulu palokuntien toimialaan, mutta toisaalta annamme virka-apua, kun poliisi sitä pyytää, palomestari *Klaus Laaksonen* perusteli ratkaisua. Samoilla linjoilla oli johtovastuun myöhemmin ottanut palopäällikkö *Yrjö Salkola*.

Uusi Korson mellakassa kivitetään kokeeksi joutuneita paloautoita.

Palokuntia ei voida käyttää mellakka-poliisin tehtäviin

Ruokolaanratina 17. 7. 1965 syntyi Korson Tanhurinteen tanssipaikalla tanssivaluon nuorisoihin mellakka, jota selvittämään poliisi pyysi Helsingin maalaiskunnan palokuntaa virka-apuun. Ennen illan oli mellakkaa selvittämään mobilisoituna toistakymmentä paloautoa. Palomiehet ja kalusto joutuivat mm. kiviä kohteeksi, jolloin neljän auton lasit rikkoutuivat ja autot saivat peltivaurioita. Kaksi palomiestä loukkaantui kivitettyä.

Mellakan jälkeen virisi keskustelua siitä, voidaanko

palokuntia yleensäkin käyttää mellakapolisiin tehtäviin. Sisäasiainministeriön poliisilainosasto on yhteyden otettuna poliisilainosastolle siitä lausuntoon, jonka mukaan palokunta ei voida käyttää mellakapolisiin tehtäviin, ellei lähinnä palolakiä ja kunnallislakiä muuteta ja selvennetä.

Sisäasiainministeriön palokuntainosasto katsoo, ettei tällaisen avustuksen olisi syytä ryhtyä. Palomiesten tulisi pysyä mahdollisimman tarkoin erossa tällaisista tilanteista, totesi osastopäällikkö Eikki Järne.

Mellakan jälkeen virisi keskustelu palokunnan roolista. Sisäasiainministeriön palokuntainosasto pyysi lausunnon saman ministeriön poliisiasiainosastolta. Lausunnon mukaan palokuntia ei voi käyttää mellakapolisiin tehtäviin, ellei palolakiä ja kunnallislakiä muuteta ja selvennetä. Myöhempiä palolakeja, nykyinen pelastustoimilaki huomioon ottaen, ei ole tältä osin muutettu. Palokuntaa ei edelleenkään voi käyttää mellakantorjuntaan.

Eikä ole käytetty. Siksi vappuinen kahinointi vain omaan tehtäväänsä, palonsammutukseen, mutta ei järjestyksenpitoon ryhtyneitä palomiehiä kohtaan tuli suurena yllätyksenä. Toivottavasti kyse oli vain muutamien provosoituneiden hulinoitsijain häiriökäyttäytymisestä, ei suunnitellusta toiminnasta eikä asennemuutoksesta. ●

Poliisien ja palomiesten yhteistyökoulutus alkaa Pelastusopistossa

Poliisien ja palomiesten yhteistyökoulutus käynnistyy ensi syksynä Pelastusopistossa. Koulutus on tarkoitettu jo ammatissa toimiville palomiehille ja poliiseille, joita aletaan kouluttaa nykyistä paremmin tutustumaan toistensa työhön ja turvallisempaan yhteistoimintaan. Yhteiskurssit tulevat syksyllä Pelastusopiston viralliseen, sisäministeriön hyväksymään, koulutusohjelmaan.

Koulutusta on käynnistämässä myös SPEK, ja sitä ovat suunnitelleet opettajat Petri Tikkanen ja Juha Höök Pelastusopistolta sekä koulutuspäällikkö Tommi Leppioja SPEKistä.

Tarkoitus on koulutuksella tutustuttaa kaksi eri viranomasta tuntemaan paremmin toistensa toimintatapoja erilaisissa onnettomuustilanteissa, myös esimerkiksi erityistilanteissa, jollaisia voivat olla vappuna tapahtuneet mellakan kaltaiset tilanteet.

Koulutus aloitetaan noin 20 henkilön kouluttajakoulutuksella ja tarkoitus on saada jokaiselta 22 alueelta yksi henkilö koulutettua kouluttajaksi. ●

VR:n makasiinin palo opetti P3:n ja P4:n yhteistyötä

Teksti: Vesa Toikka

Kuvat: Jussi Kivi ja Helsingin pelastuslaitos

VR:n makasiinin tulipaloa ei voi laskea vaativimpiin sammutuskohteisiin. Mutta sammuttamisesta teki haastavamman sen sijainti Helsingin ydinkeskustassa, jossa yleisö ja mediat seurasivat sitä innokkaasti. P3:na toiminut palomestari Kimmo Tuominen piti tärkeänä, että P4 eli palomestari Hannu Ennevaara otti logistiikan vastuulleen. Sammutustyö sujui suunnitelmien mukaisesti lukuunottamatta nostolava-autolla sattunutta vaaratilannetta.

Eduskuntataloa vastapäätä, Mannerheimintien toisella puolella sijaitsevat Töölön tavara-aseman kaksi, noin 100 metriä pitkää, punatiilistä makasiinia suunnitteli vuonna 1898 Bruno F. Granholm. Makasiinit valmistuivat seuraavana vuonna. Myöhemmin niitä laajennettiin. Makasiinien kohtalosta on kiistelty vuosia. Ratkaisuna alueelle tullaan rakentamaan uusi musiikkitalo, jolloin osa makasiineista puretaan. Purkutyöt alkoivat pian tulipalon jälkeen.

Perjantaina 5. toukokuuta sattuneesta makasiinin palosta tuli ensimmäinen ilmoitus Helsingin pelastuslaitokselle kello 19.53. Tällöin oli tiedossa vain, että makasiini palaa, mutta palon rajuudesta ei tiedetty mitään. Paikalle lähtivät P3, pelastusyksikkö ja pioneeri. Nopeasti tuli tarkempia tietoja, että kyse on isosta palosta, ja ensimmäinen

lisähälytys tehtiin jo 19.56.

Ensimmäiset yksiköt olivat makasiineilla kello 19.58.

– Kun tulimme paikalle, etelänpuoleinen makasiini oli Sano-matalon puolelta liekeissä koko pituudeltaan. Savun väristä ja muustakin huomasimme, että myös sisäpihan puolelta makasiini oli tulossa, Kimmo Tuominen kertoo.

Palo eteni erittäin nopeasti. Katto oli hetkessä kauttaaltaan liekeissä ja rakenteet alkoivat sortua.

Palon voimakkuus oli niin raju, että Tuominen otti heti taktiikaksi palon rajoittamisen. Taavoitteena oli estää tulen leviäminen etelänpuoleisen makasiinin suojeltuun itäpäähän sekä pohjoiseen makasiiniin.

– Tätä koko luokkaa olevia paloja sattuu silloin tällöin eri puolella Suomea, mutta tässä oli erikoista sijainti ja yleisömäärä.

VR makasiinin tulipalo oli erittäin raju. Nopeasti lähes koko makasiini ja laiturikatokset olivat tulossa. Pelastuslaitos keskittyikin palon rajamiseen ja toisen makasiinin suojaamiseen, mikä onnistui.

Päivystävänä palopäällikkönä ollut pelastustoimen yksikön päällikkö Keijo Mökkönen arvioi, että Helsingissä sattuu vastaavankokoisia tulipaloja noin viiden vuoden välein.

Kuin kaksi tulipaloa

Palopaikkaa ei jaettu kaistoihin, vaan sitä sammutettiin kuin kyseessä olisi ollut kaksi erillistä rakennuspaloa.

– Toiset yksiköt määräsin Ruohonjuuri-kaupan luokse Mannerheimintien puolelle. Toiset olivat eteläisen makasiinin toisessa päässä.

Tuli sai palaa rauhassa eteläisen makasiinin keskiosassa, sitä vain yritettiin pitää kurissa ja suojata rakennuksen suojeltua päätä.

Mannerheimintien puolelta Tuominen sai kuulla arvion, että on vaikeuksia pitää tulta kurissa. Niinpä Mannerheimintien suuntaiseen avomakasiiniin päätettiin tehdä viiden metrin railo, jotta tuli ei leviäisi sen kautta pohjoiseen makasiiniin. Ennen kuin

railo ehdittiin tehdä, tuli saatiin hallintaan ja railon tekemisestä luovuttiin.

Vettä käytettiin reilusti illan ja yön kuluessa, ja noin kahdeksan tunnin ponnistelujen jälkeen tuli saatiin sammumaan. Yöllä paikka vielä vaahdotettiin. Palopesäkkeitä kyti rakennuksen puruissa kuitenkin koko seuraavan päivän. Vasta seuraavana iltana kohde voitiin luovuttaa poliisin tutkittavaksi. Poliisi epäilee, että kyse on törkeästä tuhotyöstä.

VPK:t mukana

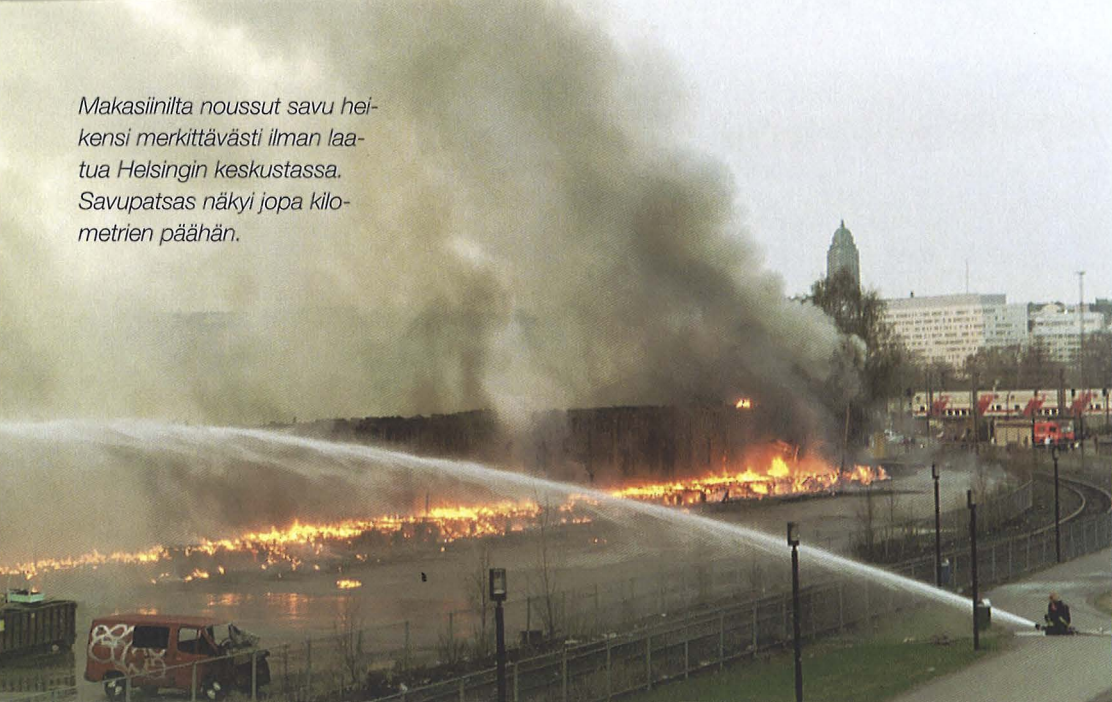
Makasiini oli lähes tyhjä palon sattuessa. Sisällä oli vain jotain romua. Ihmisiä siellä ei ollut, eikä myöskään vaarallisia aineita havaittu.

– Voimakas lämpösäteily vaikeutti sammuttamista. Rankalla kädellä siinä piti tehdä töitä, Tuominen miettii.

Sammutustöiden helpottamiseksi palomiehet avasivat makasiinin peltikattoa.

Sammutustöihin osallistui

Makasiinilta noussut savu heikensi merkittävästi ilman laatuja Helsingin keskustassa. Savupatsas näkyi jopa kilometrien päähän.

seitsemän sammutusyksikköä, kaksi pioneiriyksikköä, kolme säiliöautoa, neljä nostolava-autoa, johtokeskusyksikkö, kaksi ambulanssia ja lääkäriyksikkö.

Sammuttamiseen osallistui noin 40 palomiestä. Mukana olivat kaikki Helsingin yksiköt, luukuunottamatta Suomenlinnan yksikköä. Lisäksi jokaisesta Helsingin sopimuspalokunnasta osallistui vähintään yksi yksikkö vuorokauden kestäneeseen operaatioon.

Keijo Mökkönen kutsui sopimuspalokuntia heti alkuvaiheessa varikkovalmiuteen.

Varikkovalmiudessa ja rai-vaustehtävissä sopimuspalokuntia käytetään Helsingissä usein, mutta sammutustehtävissä ei kovin usein. Nyt he joutuivat sammutustehtäviin jo alkutilasta.

Mökkösen mukaan apua ei pyydetty muista Uudenmaan pelastuslaitoksista, joilla sattui olemaan oimakin hälytystehtäviä samaan aikaan. Myöskään ylityömiehiä ei hälytetty paikalle. Sopimuspalokuntalaisilla pärjättiin hyvin.

Vaara vaani

Makasiinien sammuttamisessa sattui vaaratilanne, joka päättyi kuitenkin onnellisesti, kun turvamääräyksiä oli noudatettu asianmukaisesti.

– Meillä oli järein nostolava-automme sammutustöissä. Sen

lava nousee 52 metriin, Tuominen kertoo.

Korissa oli kuljettaja ja sen ulkopuolella lipalla palomies. Yllätteen korin metallivarsi murtui ja notkahti alaspäin. Palomiehen pelasti loukkaantumiselta turvaköysi.

Nostolava-auto on suhteellisen uusi. Se on ollut hyvässä iskussa. Ylipainoa ei korissa ollut.

– Vielä ei tiedetä vaaratilanteen syytä. Harvinaista tällainen on. Onneksi oli turvaköysi.

Nostolava-autolla sammutettiin tuolloin alapuolella ollutta tulipaloa.

Onnistunut operaatio

Etelänpuoleisen makasiinin katto sortui ja puurakenteet paloi-ivat lähes täysin. Myös puurakenteiset laiturikatokset tuhoutuivat palossa. Vain tiiliseinät jäivät pystyyn.

Sekä Tuominen että Mökkönen arvioivat kuitenkin sammutustyön onnistuneen, sillä pohjoinen makasiini säästyi.

– Ihan ensimmäinen suunnitelmamme piti. Onnistuimme aika hyvin. Suojelukohdettakin pystyttiin pelastamaan jonkun verran, Tuominen pohtii.

Hän pitää erinomaisena ratkaisuna sitä, että P4:na toiminut Hannu Ennevaara tuli myös paikalle hoitamaan logistiikkaa. Mökkönen hoiti tiedotusta.

Ennevaara keskittyi hoitamaan muonitusta, nesteytystä,

paineilmalaitteiden huoltoa ja miehistön vaihtoa. Tuominen saattoi keskittyä varsinaisiin sammutustöihin.

– Tulipalon sijainnin, alueen ajankohtaisuuden ja yleisö määrän vuoksi piti ottaa normaalia enemmän asioita huomioon.

Hänen mielestään heti alusta alkaen kannattaa panostaa logistiikkaan ja sijoittaa sitä hoitamaan eri mies kuin sammutustöihin.

Hienosäätöä kaivataan

P3:n ja P4:n yhteistyö sujui, mutta Tuominen arvioi, että pientä hienosäätöä ehkä kaivataan. Välillä oli tietokatkoja, eivätkä he tienneet tarkasti, mitä toinen teki.

– Helsingin pelastuslaitoksella ruokapalvelun hoitaa Palmia. Voimme soittaa sinne milloin vain ja pyytää ruokaa. Melko vähän tätä järjestelmää on käytetty, kun yleensä miehiä saadaan vaihdettua riittävästi. Silloin he pääsevät asemalle syömään ja lepäämään.

Tällä kertaa ruokaa ja juotavaa pyydettiin makasiineille. Tuominen arvioi, että huolto olisi saanut toimia vähän nopeammin.

Makasiinien sammutuksessa tuli esille myös kysymys siitä, milloin sammutusautot pitäisi tankata. Parista autosta loppui polttoaine. Ongelmaa tästä ei aiheutunut, kun tilalle saatiin

vaihtoyksikkö.

– Mikä polttoainerajan pitäisi olla, kun auto luovutetaan työvuoron jälkeen? 1/2 tankillista on ehdottomasti liian vähän. 3/4 on minimi. Mieluummin tankin pitäisi olla täynnä, Tuominen miettii kaikille palokunnille tuttua ongelmaa, joka on estettävissä.

Savu näkyi ja tuntui

Tulipalo keskellä kaupunkia vetää aina katselijoita. Makasiinin savupatsas nousi korkeuksiin ja näkyi jopa kilometrien päähän kuin kutsuakseen paikalle yleisöä.

Eräiden arvioiden mukaan paikalla oli parhaimmillaan jopa useita tuhansia katselijoita. Ihmisiä kerääntyi paljon eduskuntatalon portaille ja ympäri makasiinialuetta, jota kiertävä aita ja kuumuus pitivät innokkaimmat loitolla.

Tuominen arvioi, että yleisö oli sen verran kaukana, että se ei ollut välittömässä vaarassa. Mutta runsas savu oli riski katsojille.

– Ymmärrettävää, että tulipalo kiinnostaa. Mutta pitäisi ymmärtää, ettei seiso suoraan savussa. Eihän nuotiollakaan niin tehdä, hän ihmettelee.

Tuominen kertoo savua syntyneen niin sankasti, että se sai erään paloiesimiehen kotona palovaroitimen huutamaan, vaikka koti on yli kilometrin päässä.

Päivystävä ambulanssilääkäri **Tuomas Hiltunen** oli paikalla valmiudessa auttamaan savua hengittänyttä yleisöä. Suurempaa apua ei onneksi kuitenkaan tarvittu.

Tuominen on tyytyväinen poliisien toimintaan, heitä oli saatu paikalle riittävästi. Avuksi oli saatu myös varusmiehiä ja Rajavartiolaitoksen helikopteri, joka hästisti ihmisiä megafonilla kauemmas.

– Karamzininkatu katkaistiin heti. Mutta jalankulkijoita sieltä tuli edelleen, Tuominen kertoo.

Ennen kello 21 poliisi katkaisi Mannerheimintien ja ohjasi ihmisiä kauemmas myös eduskuntatalon portailta. Mannerheimintie oli poikki pari tuntia. ●